

LIETUVA

Nr. 36.

CHICAGO, ILL., SUBATA, 5 Rugsējo (September) 1896 m.

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Metas IV.

Politiszkos zínios.

Maskolija.

Ant salos Kretos, Macedonijoj, Sirijoj maistas ir pjovynes traukiai sawo keliu; turkiskakariauna ne įstengia wisur pasikėlusiems priešintis, o jau apie pergalejimą jų nėra nė kalbos. Kretiečiai jau net apgarsino sawo nepugilumytę nuo sultano ir sutvėrė tuomtarpinį sawo randą. Turkiskakariauna išsiųstaprieš maistitinkus įstengia wien įjauti beginklius krikščionis: waukus ir moteris; susitikimuose gi su apsiginklawusiais pasikėleliais labai retailiekias pergaletoja — tankiausmaistitinkai ją išwauko.

Iszpanija ir jos valdybos.

pasimiręs sultanas likosi nunuodintas; nunuodino. gi ji Said Khalid. Į vietą pasimirusio, waldonu krasztu tapo apgarsintas Hamcd Bin Mahomed Bin Said. Zanzibar iki sziol buwo tai wienaitinė wietą, kur wergais dar prekiaudawo. Anglija stengiasi krasztą užimti ir apwersti į sawą waldybą.

Abisinijos karalius rengiasi į karą su Italija; italijonys teip-
posi siunczia daugiaus kariau-
nos. Drutina jie dabar twirtyne
Gury, į kurią bus padirbtas ge-
ležinkelis nuo Massowos. Abi-
siniekiai turi jau 100000 gerai
apginkluotų karių. Neseniai
italiszka laiwynė paėmė wieną
holandiszką laių, kurisai wežė
ginklus abisiniečiams; ant to
laiwo buvo 25000 kariųnų pa-
dirbtų prancu iszkose dirbtuwėse.
Galima neužilgo laukti atsinau-
jinimo karės terp Italijos ir Abi-
sinijos.

Republikoj Ecuador. Pietinėj Amerikoj, wël pasikëlê maisztai. Pulkai maisztinju renkasi apie miestą Cuenca; wirszinjku ju yra la Vega. Rando jenerolas Alfaro, su dikta kariauna, traukia ant Cuencos. Netoli Norauja sal-muszê jis wienâ pasikêliu li daj.

Maisztai rengiasi teiposi ir republikoj Chili. Maisztus gimdo waržymasi waldžios terp dweju kandidatų ant prezidento: likosi daugumâ balsų iszrinktas Errazuriz, bet pasakojâ, buk jo szilinjcai už pinigus pirkinêju balsus. Jeigu tas bus at-mestas, prezidentu turêtu būti Reyes. Ar wienas ar kitas pasi-likis prezidentu, wis be maiszto ne apseis, nes atmetasis su sawo szalininkais ji pakels. Toki atsi-tikimai buwa po kiekwienų rin-kimų wisose republikose buwu-siû iszpaniszku waldybų: jose maisztai bewaik niekada nesiliau-ia.

Prezidentas Cleveland dāvē
 isakymā Amerikos pasiuntiniui
 ant salū Havai, Oceanijoje, p.
 Willis, apgarsinti gyventojams,
 kad jie pats sau issizrinktu:
 ar kad Suwienytos Wieszpatystės
 Sžiaurinės Amerikos paimtu tas
 salas wisai po sawo waldžia, ar-
 ba kad karalienē Kujalini joms
 waldytu po Amerikos globa.

Chiniečių kraszte wel užgimė
krikszczionių pjowynės. Chinie-
cziai isznaikino ir iszpłesė 30
krikszczioniszku misijų prow-
incijoj Shantung. Randas priesz-
tuos misijau naikintojus iszsiun-
te kariauna.

16 metu, jauna Holandijas karalienē Vilhelmina susīdēdama su jaunu kunigaikšciešu Bernardu, Saksu Weimaro kunigaikštystēs, Wokietijoj.

Isz Lietuwos.
Lietuwa ant Niżnenowgo-
rodo parodos.
Niżnenowgorodo, Rutinci Mas.

kolijoj, atsibuna dabar parod
wisos Maskolijos waisų ir isz
dirbimų; žinoma, joje ima dalywu
ma ir Lietuwa. Galime wienok
sakyti, kad isz wisų Maskolijo
krasztų dalywumas Lietuwo
ant tos parodos yra mažiusias
Gaila tai labai, nes maskoliai

gal patikēti, kad izstikro mes
neturime su kuom pasirodyti.
Žemdarhystēs waisius atsiuntē
czia bewiek wien dwarai: Po-
tockienē isz dwaro Wisoko-Li-
towsk, Garteno gubernijoj; p.
Dauszka isz Szweksznos atsiunte
ant parodos Lietuwoj užaugy-
tus grudus sorų (proso) ir tur-
kiszkų kwieczių (kornų). Tie ja-
wai Lietuwoj ne buvo auginami,
todėl p. Dauszka galima wien
pagirti, kad stengiasi įwesti į mu-
sų krasztą swetimų krasztų ja-
wus. Apart dwarų, ant parodos
yra ir surinktus prabos ukiniųjų
jaujų: isz wieno paw. Wilniaus
gub.; 3 paw. Kauno ir Garteno
gub., 6 Witebsko ir 7 Minsko
gub. Žemdarhystos maszinos at-
gabentos ant parodos tik wienos
Lietuwas dirbtuwēs — Rēkoszo,
Kaune. Taigi ir wiskas bewiek,
su kuom Lietuwa ant Nižnenow-
gorodo parodos pasirodė.

Senas kapas.

Senovės Lietuvas rubėžiuose, 7 wiorstus nuo miesto Pskowo, sanarys Pskowo archeologų draugystės, p. Uszakow, atkasė seną kapą ant lauko kaimo Kamna. Žmones nuo seniai kalbėjo, kad tamė kape yra užkasė pinigai. Pereitą metą, norėdamas tuos užkastus pinigus paimti, tą kapą pradėjo kasinėti wienas estoniets, bet tas tapo jam waldžij uždraustas. Kapas tasai nuo sieksnio augscio; apaczioj užima 30 ketwirtainių sieksnių. Pirma dieną p. Uszakow atkase: mažą tekilą su skyle ant prisikabinimo prie diržo, molinių puodų szukes. Antrą dieną atkase apie 30 senų ugnawiečių su užsilikusiomis puszinėmis anglimis; prie ugnawiečių buvo iszbarstyti žuwių žwynai, žmogiszki kaulai ir szalė wienos rando zuikio kaulus. Trečią dieną atkasė palaidoto žmogaus kaulus; weidas jo buvo nukreiptas į wakarūs; szalė to palaidoto buvo iszbarstyti žuwių žwynai, žmonių kaulai, puodų szukės ir t.t. Sprendžia, kad kapas tasai yra tai wieta laidojimo wienos seimynos; wėliaus pasimirusieji buvo laidojami wis augscziaus. Surastus czia daiktus pergabeno į Pskowo senovės daiktų rinkiū.

Isz susiwažiawimo seno-
wēs tirinētoju Rygoj.

Iki szl ant susirinkimų senovės tyrinėtojų Rygoj buvo perskaiityti ir paskui susirinkusių mokslinčių perkrafinėjami szitie darbai apie mūsų krasztą. 15 d. Rugsėjo turėjo susirinkimą tyrinėtojai senovybės Baltmario pakranczių. Ant to susirinkimo perskaitė savo darbus: Baronas Bruining—Apie istoriskas draugystes Priebaltmarinio kraszo; daktaras Bielenstein, Apie senovės latviszkus miestus; Wojskasis, Apie Kurszes senovybę; Filipow, Apie istorijos metegą Priebaltmarinio kraszo atsirandanczių maskoliszkuose centraliszkuose archyvuose; Bielaszkewis, Inflantų reviziją ir inventorius liwoniszkių twirtynių; Diderichs, Apie Kurlandijos kunigaikszczų archywą.

P. Bucholz izsda wē surasza wisu darbu apie senowibę Priebaltmaru kraszto, koki tik pasirodē nu 1604 m. iki 1896. Suraszas tasatūri warda: Bibliographie der Archæologie Liv, Est und Kurland. Surasze tame yra patilpusių ir daug rasztų apie senowę musu kraszto.

Iszdegē kaimas Mochnata.

23 d. Liepos šių metų, apie pietus, užsidedę kaimas Mochnata, Naujo Berkowo wal. Bielskopaw. Garteno gub. (Grodno). Wisi suaugę wyrzyszkiai buvo ant darbo lauke, taigi užsidedus truko gesintojų, todėl įumą laikų ugnis apėmė 6 ukių. Ne apsiėjo prie to ir be žmogiszykaukų: sawo nameliuose sudėgė 68 metų senelis, Powilas Panfiliuk. Sprendžia, kad dėl ne atsargumo sudėguo Panfiliuko ir užgimę gaisras. Wienuose deganciuose namuose į stogą buvo įkiszta užprowijta muszkieta, kuri įkaitusi ir išszowė; szuwis pataikė į wieną žiopsantį ant uylecios waikina. Gesinimą stabdė stoka wandens: ant kiemų deganczių ukių užsidedę ir szulinių rentiniai; kiti gi ukinįkai isz sawo szulinių neszti nedawė.

Nelaimē ant Traku ažero.

16 diena Rugpjūcio, tarnai grafo Tiszkewicziaus grįžo iš Trakų, kur jie buvo pažnyčioj; susėdę, drauge su savo moterims, išsiviso 13 žmonių, į mažą valtę ir norėjo prisikelti prie kitų Trakų ažero krasztu. Waltis buvo sena ir išzlplaukus į widurį ažero, wanduo pradėjo sunktiesi į valtį; to, ypacz moterys, persigando, pakėlė riksmą ir pradėjo grumtiesi į krwą. Nuo to waltis apwirto ir wisi atsirado wandenyj: 7 žmogystos tuojaus nuskenę; du priplaukė prie krasztu; 3 išgelbėjo žmonės ant krasztu ėsanti ir wieną iszgriebė weliaus, bet jau negywą. Tas buvo jau pats priplaukęs prie kranto, bet atsigrįžęs pamatė sawo pacizį wandenyj— todėl grįžo atgal, bet pajiegų jam nepritėjo: prigėrė drauge su sawo motere, kuria gėlbėti norėjo.

Dar apie žmogžudystę Dinaburge.

Perejtaime "Lietuvos" numerį pranešėme mūsų skaitytojams apie žmogžudystę Dinaburge, kur likosi nužudytas jaunas prekejas, jo moteris ir 12 metų jos sūnus. Ant rytojaus, apie 5 valandą iš ryto atėjo viena moteris, ko ten nusipirkti? Į kromelį ir ji tai ir rado užmzusťasias. Tuojaus davė žinią į policiją. Ant vietos atkako: policijos wirszininko pagalbininkas, sudžia tirinėtojas, prokuratorius ir policijantai. Paklausus wieno kaimyno, tas atkartėjo.

— Jie nuolatai barėsi, muszė-
si.

Giminės wienok užmusztų "pasakoją, kad jie gyveno didelę su-
tulkiją. Moteriszkė, ir mergaitė
gulėjo ant grindų: wiena turėjo
ant kaklo užaerą wirwę, kita gi-
abrusą su ženklų K. Abru-ą tą gi-
minės nužadytų pripažino už
swetimą. Apywakarę policijan-
tai, netoli kareiwų logerijų, pa-
tworį, pamatė kyszanciją iš po
žemės žmogaus kojų. Istraukau-
kuną iš po žemės, jis "pasirodė
kunų wyro užmagtos. moteriszkė
kės; duobę rado diržą intenden-
tuos kareiwu.

Kaip pasakoja, ¹¹itą wakar
priesz žmogžudystę ji kromelį už
musztų atejo wienas intendenturo
kareiwis ir praszė prekėjo pasko
linti pinigų, bet kad tasai tan
užgana padaryti ne panorėjo—ka
reiwis gazedino jį.

Sustaczius į eilę kareivius, visi turėjo diržus, nors pas daugelį jie buvo sutrukę; vienas kareivis turėjo perlėstą mandierą ir nutrauktus šlipus. Jis vienok teisinasi, kad laike atsitikusias žmogžudystės buvo ant sągrybos. Taigi iki šiol viegi tikrai ne žinia, kas yra žmogžudžiai: nužiuri vienok intendentūros kareivius.

Pagirtinas padawadiji-
mas.

Pastorius liuteronų bažnyčios Neu Relgeno, Latwijoj, p. J. O-solin, apgarsino visiems randau-nijkams samdanciams žemę prigi-linciją prie pastorato, kad tie wisi randaunįkai, kurių waikai lanko kokią nors augsztesnę moks-lainę, ar tai Latwijoj, ar kitur, nereikalauja randos mokėti ir tai teip ilgai, pakol jų waikai wisai nepabaigs mokslo. Pastorius O-solin tokiu budu diktai suszelpia jieszzkanczius augsztesnio moksle sawo randaunįkų waikus. Nors metinė randa isznesza porą szim-tų rublių, bet tą sawo naudą jis padowanoja ant naudos mokslo jieszzkanczių. Kad terp mus at-siraszta toki aukautojai, gal ir pas mus mokslas labiaus pradėtų pla-tintiesi, o wėl iszsiplatinus augsztesniems mokslams, jų įtek-mė atsilieptų gal ir ant žmonijų ir jie gal atrastų naudingesnį pasi-linksminimo budą, kaip wisas žiuosas walone žandus perleisti saliu-noose ir juos žudyti sunkiai už-dirbtus pinigus ir sawo sweikata.

Nauji wändeniniai keliai.

Maskoliszkas randas rengiasi sujungti tyežia iszkastu kanalu upę Dauguwą ir Aa, Latwijoj. Ant isztirimo to, tapo kelių ministerijos atsistas inžinierius Nagel. Apart Aa ir Dauguwos kanalu bus sujungta ir upę Eubach. Tokiu budu Ryga taps sujungta su linų auginimo Maskolijos plotais. Apart to wandeninio kelio, prancuiziskos kapitalistų kompanijos iszsystas, p. Flourans, taria dabar su Maskolija: kompanija ta nori sujungti Rygą su Mikolajewu, taigi Baltiko jures su Juodomsiais. Jeigu Maskolija susitaisy su ta prancuiziska kompanija, tai bus sujungta upę Dauguwa su Dneperu ir Dneperas su Nemunu atsakancias kanalais ir pacijos upės pagilintos ant tiek, kad didžiausi jurių laivai galētu tiesiog isz Juoduųjų Jurių plaukti į Baltiką. Padirbus tą kelia, Lietuvos jawai galētu buti tiesiog isz Nemuno wežami į Juodasias Jures arba į Baltiką, kur kas panorētu. Kompanija wienok nuo Maskolijos reikalauja, kad kanalas jai butu atiduotas ant 66 metų ir 4 nuosimčių nuo kaszo padirbimo.

Ne stebuklingas szaltinis.

Wilnius szaltinį, taip vadina-
mą „Lewki“, netoli zamko kalno,
žmonės laiko už ūžebukingą, ku-
rio wanduo gydo visokių ligų
apimtus žmonis. Retas praeivys
praėina pro tą szaltinį neisžėgęs
iš jo wandens arba ne nusimąžo-
jęs buruos; ant persikirimimo
apie gydingas ypатыbes wandens
to szaltinio, isztyrimus darė
dras Heindenreich. Wanduo ta-
po paimtas isz dwiejų miesto
szaltinių: isz szaltinio „Lewki“
ir isz szaltinio petoli citadelės.
Jis nesurado wandenyje, nei wie-
no, nei kito szaltinio gydancių y-
pатыbių. Tiek wien surado, kad
wanduo abiejų szaltinių geras ir
sweikas gėrymui.

Turkija.

Kita Europos wieszpātyste,
kuriā už šīraudas sawo pawal-
dinū siekia dabar Diewo baus-
mē — yra tai Turkija: czia ky-
la priesz sultano waldžią wieri-
po kitam jo pawaldiniui. Dabar
jau maisztai persikėlė net į sul-
tano sostapylę, Konstantinopolį.
Czia apsiginklawę armeniečiai
užpuolė ant Otomaniszko banko
ir įj apemė. Paszaukta policija ne-
galėjo jų isz banko iszwyti; tapo
paszaukta kariauna. Kitose Kon-
stantinopoliaus dalise teiposg-
buwo pjowyńs: turkai, pjowė
krikszczionis, tie gi turkus. Pjow-
nėse tose prażawo per 4000 žmo-
nių. Iszpradžiū, kada turkai
pradėjo užpuoldinėti ant armenie-
čių policija nesikiszo į tas musz-
tynes, todel maisztai ir iszi-
platino teip labai. Dabar, kai
pranesza italiszki laikraszcziai
nė policija, nė kariauna neį-
stengs wisur maisztų apstabdy-
ti. Girdet buk Europos wiesz-
pātysės jau dabar тариас апи-
padalinimą terp sawęs Turkijos
Jeigu sultano waldžioms ir pasi-

Rytinė Afrika.

Pakrantėse Rytines Afrikos yra wieszpatystė Zanzibar. 25 dieną Pjutes szių metų pasimirė sultanas to kraszo, Hamed Bin-Thwain Bin Said. 1893 m. jis buv^o anglijonų ant sost^o įvestas. Pasimirus dabartiniam sultanui, wienas iš senų pretend^ų, Said Khalid, su 700 kareivių užėmė sultano rūmą. Idant stabdyti kruwinus wisokių pretend^ų maizstus, anglijons, iš laiwynių, iszsodino ant kraszo sa^o w kariauną; jie pareikalawo kad Said Khalid apleistu sultano rūmą, bet kad tas nepaklausė, todėl laiwynės wirszinyka pradėjo iš kaniucolių szadyti i wisai tą rūmą iszgriwė. Said Khalid pasislėpė pas wokizk^{us} konsulių. Kaip pasirodo, daba

The Lithuanian Weekly
"Lietuva"
 PUBLISHED EVERY SATURDAY.
 Recovers all kind of Job Printing and trans-
 lating in all modern languages.
 Subscription \$2.00 per year.
 All communications must be addressed
 "Lietuva" Publishing Co.,
 954 33rd St., Chicago, Ill.

Nedelinis laikraštis
"LIETUVA"
 Išleista kas Subata, Chicago, Ill.
 RASZTUOJA:
 ANT METU AMERIKOJE.....\$2.00
 IN UŽMARE.....\$3.00
 Užveizdetojas A. OLSZEWSKIS.
 Bankraszciai (korespondencijos) ir laisvalaikio tu-
 ri būti adresuoti ant šio adreso:
"Lietuva" Publishing Co.
 924 33rd STREET
 CHICAGO, ILLINOIS.
 Pilaigai turi būti sušunti per MONEY ORDER arba
 REGISTRUOTĄJE GROMATOJE ant rankų
 A. OLSZEWSKIO,
 954 33rd St., Chicago, Ill.

Isz Amerikos.

Nesutaikus szwogeriai.
 Pereitą pamedelį, Clevelande, Oh. susibarė tarp sawės szwo-
 geriai, lenkai: Kosmider ir Wal-
 cziak. Barnys pasihaigė muszty-
 nėmis, kuriose net kirwis likosi
 sunaudotas. Kosmider, negalė-
 damas įveikti sawo szwogeriai,
 pagriebė kirwį ir drožė Walczi-
 kui į galvą ir ją perskėlė. Jeigu
 jis nuo to baisaus sužeidimo ir ne-
 pasimirtu, tai be abejonės nustos
 wienos akies, nes kirwio aszmen-
 ją perkirto. Walczak likosi nu-
 gabentas į Szwento Alekso li-
 gonbutį. Kosmider gi sėdi kalinyj,
 nes nieks už jį ne panorėjo pa-
 dėti kaucijos 10000 dol.

Iszdegės miestai.
 25 d. Pjūtės iszdegė wisai
 miestai Ontonagon, Mich. Neisz-
 liko wisame mieste nė wiena
 trioba, kurios ne butu ugnis už-
 griebusi. Blėdį wien triobose, ne
 skaitant sudegusių turtų jų wi-
 duryj, rokuoja ant 4000000 dol.
 2000 žmonių ne teko stogo, o
 isz tų 1700 neturi ir ką walgyti.
 Ar kas isz žmonių pražuwo
 liepsnose, dar nežinia. Ugnis už-
 sikretė nuo dęgančių aplinkinėse
 girių. Aplinkui miestą ir girių
 degimai pradėjo mažintiesi, nes
 juos buwo jau iszdegusios; tik
 sztai užėjo smarkus wejas nuo
 to kraszto, kur dege girios ir at-
 nesėzė ugnies kibirkstis, o tos
 jau padegė iszdžiowintas nuo kait-
 ros medines namų sienas ir sto-
 gus.

Nelaimingas atsitikimas.
 Isz New Britain Conn. Baisi
 nelaimė pasiekė czia lenką, My-
 kolą Kolowackį, dirbantį
 dirbtuwėj "New Britain
 Knitting Co." Mirkino jis wilnas
 ir, turbūt, per sawo paties neatsar-
 gumą, įpuolė į katilą su werdanciu
 wandeniu. Ant jo riksmo su-
 bėgo ir kiti dirbininkai ir isztrau-
 kė jį isz werdancio katilo. Atsi-
 rado czia ir gydytojas. Nuredžius
 nuplykįtąjį, pasirodė, kad wisu
 skura nuo kuno nunėrė ir matyt
 gywas mėsos. Nors nuplikimas
 teip bausis, bet gydytojai pasiti-
 ki, kad pasiseks jį nuo myrio isz-
 gelbėti.

Musztynes su negrais.
 Netoli Champ Hill, Ala. atsi-
 ki musztynės negrų su baltwei-
 džiais. Pawieto konstabelis su-
 areztawo porą wyrų už rėkawim-
 us ant gatwių ir norėjo juos nu-
 westi į kalinį. Ant kelio užpuo-
 lė ant jo pulkas negrų ir norėjo
 suareztuotus paweržti. Prie
 konstabelio ir jo pagalbininkų pri-
 sėdėjo baltweidžiai ir isz abiejų
 pusių prasidėjo szaudynės. Kele-
 letas negrų musztynėse likosi
 užmusztų arba pawojingai apkul-
 tų. Isz baltweidžių pusės wiens
 likosi užmusztas.

Pleszikai.
 9 pleszikai, kurie iszplėszė
 paczto wežimą isz Separ ir banką
 Negaleso, pasislėpė paskui wieto-
 je Skeleton Conn. Cookiz Co.
 Ari., bet likosi surasti. Wieta ta-
 labai paranki ant gynimosi, todėl
 isz syk nė policija, ne szerifo wy-
 rai neiszdryso pas pleszikus įsi-
 weržti. Į pagalbą tapo paszauk-
 tos ir dwi kompanijos karewiių
 isz Fort Bayard ir Fort Grant.
 Tuom tarpu pleszikus laiko apsto-
 ję jų twirtynėj. Kaip tik wisas,
 ko reikia, bus parengta, karewiių
 rengiasi į tą twirtynę per szturmą
 įsiweržti. Mat teip sunku yra 9
 pleszikus paimti, nors emikų,
 skaitant prie to ir dwi kompani-
 jas karewiių, yra per 300 žmonių,
 taigi ant wieno plesziko iszpuola
 33 žmonės ir tai geriau už anuos
 apsiginklawę.

Kruwinos negru westuwas.
 Isz Petersburg, Va. raszo: per
 negrų westuwas, koksei Scot, ku-
 risai buwo mylėtinių jaunamartes,
 apie tą seną saldų laiką ir primi-
 ne sawo buwusiai mylėtiniai. Tas
 teip įpykino jauniki, George
 Hall, kad pagriebęs rewolwerį,
 szowė į Scotą ir ant wietos užmu-
 szė. Isz to užgime paskui muszty-
 nės tarp susirinkusių ant westu-
 wių. Jaunamartė likosi du syk
 su peiliu įdurta į szoną; jaunikis
 teiposi pawojingai sužeistas.
 Tik atkakusi policija su wargu
 galėjo besipeszaučius iszskirstyti.
 Jaunikis likosi suareztuotas.
 Taigi isz to atsitikimo galime
 ir mes džiaugtiesi: kruwinos
 westuwas ne tik pas mus, bet ir pas
 negrus atsitinka; ir negrų jauni-
 kiai, wieton linksmybės, kaip ka-
 da, patenka į kalinį.

Trys žmogystos sudegė.
 Mineapolise užsidegė alaus par-
 dawinyčia Londino, pn. 1035
 ant Washington ave. Liepsnose
 pražuwo ir trys žmogystos: kal-
 wis Henry Duckson, G. Anderson
 ir A. Anderson. Jie miegojo
 ant wirszaus tos alaus pardawi-
 nyczios wiename kambaryj. Tur-
 but užtroško dūmose pirma,
 neng galėjo pabusti. Pribuwus
 paszauktiems ugnagesiams jau
 pas tuos nelaimingus ne galima bu-
 wo prisigriebti. Ant antrų lubų
 gyvenanti tuose namuose: Christ
 Anderson ir Chas Mattson sun-
 kiai apdegė, bet galėjo dar iszsi-
 gelbėti. Blėdį ugnies padarytą
 skaito ant 11000 dol.

Beproto motina.
 Isz Kansas City, Mo. raszo:
 gyvenime C. W. Greeno, agento
 Big Tour geležinkelio, kiti tų na-
 mų gywentojai iszgirdo tris re-
 wolwerio szuwius ir kada ant tų
 szuwiių subėgo ir atidarė duris
 Greeno gyvenimo, pamatė tris
 Greenų waikus jau negywas, gu-
 lincius lowelėse; buwo tai du
 waikai: wiens 13, kits 14 metų ir
 wiena 9 metų mergaitė. Wisus
 mat motina miegančius isz re-
 wolwerio nuszwė. Kitame
 kambaryj rado begulinciją krau-
 jų baloje paczij Greenienę, teipgi
 negywą. Kaimynai sprendžia,
 kad ji turėjo įgauti umą proto
 sumaiszimą ir kaip beprotė sawo
 waikus iszžudė.

Trukis isz reliu iszszoko.
 Isz Concord, N. H. raszo: isz-
 szoko isz relių trukis Boston &
 Main geležinkelio, ant Terry ul.
 dar miesto rubežiuose. Iszszoko
 isz relių: lokomotywa, siuntinių
 wagonas ir wagonas, kuriame wa-
 žiawo rukanti keliaiwnai; wisi
 tie wagonai likosi apdaužyti. Wi-
 si pasażieriai waziuojanti wagonė
 del rukancijų likosi sunkiaus ar
 lengwiaus apkulti; daug isz jų gal-
 turės nuo tų apskulimų pasimirti.
 Isz wisu sunkiai apkultų yra 12
 pasażierių.

† Isz Portland, Ore. raszo:
 tarp Oak Point ir Eagle Cliff, Wa-
 shingtono rubežiuose, dega girios.
 Iki szio iszdegė 3 ketwirtinės
 mylios girios. Skaito apie 200
 sudegusių besiganancijų jose gy-
 wulių.

† Kalnakasių miestelij wadi-
 name Mezquil del Ore, netoli
 Zucates, Meksike, atsitikė bausis
 debesus praplyszymai, kurie daug
 nelaimės atgabeno. Nė wiena trioba
 miestelij ne iszliko. Prie to
 prigėrė ir 6 žmonės.

† P. A. H. Eddy isz Hartford
 Wash, sanarys legislaturos, atka-
 ko isz Alaskos į Seattle, Wash. ir
 pasakoją, kad prie Juncan, netoli
 nuo jurių kranato, ant Alaskos,
 jis surado kerosino szaltinius.
 Szaltiniai tie gal iszduoti po 300
 baczų kerosino ant dienos. P.
 Eddy tiki, kad ant Alaskos yra
 ir daugiau kerosino szaltinių.

Isz darbo lauko.

† Darbininkai dirbtuwiių Ro-
 chester Timbber Works pakėlė
 sztraiką.

† Wheeling, W. Va. Dirbtu-
 wėse "Civerside Iron Works"
 kompanija apgarsino, kad numa-
 žina užmokesį už darbą wisienus
 darbininkams ant 20 nuoszmėčių.
 3000 darbininkų todėl paliowėdar-
 bą.

† Isz Racine, Wis. raszo: 23
 d. Rugsėjo pradėjo dirbti naują
 elektriszko geležinkelio liniją isz
 Milwaukee į Racine ir Kenosha.
 Apie 100 darbininkų gauna czia
 darbą. Tasai geležinkelis iki 15
 Lapkriczio eizų metų turi buti pa-
 bautas iki Waukegan, nes kitaip
 kompanija žudytų sawo koncesiją.
 Paskui tasai geležinkelis bus pa-
 ilgintas iki Chicago.

† Springfielde, Mass. nusiban-
 krutino "Springfield Brewing Co."
 didžiausia wisame Massachu-
 setso sutese. Dirbtuwė ta likosi
 uždaryta ir per tai jos darbininkai
 nustojo darbo. Dirbtuwė ta ne
 wienatinė: bewiek nera dienės,
 kad kur nors ne taptų kokia dar-
 bo wietą uždaryta. Iszlygos dar-
 bo Suwienyose wieszpastytėse
 sziaurinės Amerikos eina nie-
 kyn.

† Wokietijos katalikai turėjo
 sawo susirinkimą mieste Dord-
 mud. Ant susirinkimo tapo nus-
 pręsta iszduoti atsukantį atsizsau-
 kimą, kuriuom persergsti darbi-
 ninkai besirengiančius persikelti
 į Ameriką arba į Australiją. At-
 sizaaukime tame sako, kad isz-
 lygos darbo Amerikoj ir Austrai-
 lijoj pakrypo ir ne matyt prie-
 žausčių galincijų tas iszlygas pa-
 gerinti. Taigi rodiją darbinį
 kams pasilikti geriaus nameje,
 neng kraustytiesi į swetimus
 krasztus, kur reiks wargą kęsti.

Lenkai Brazilijoje.
 Lenkiszkas laikraštis "Gaze-
 ta Handlowa Geograficzna" pa-
 duoda žinias apie lenkiszkas ko-
 lonijas Provincijoj Rio Grande
 da Sal, Brazilijoj. Randas apgar-
 sino dabar, kad ims nuo koloni-
 nistų pripuolanti užmokesį
 už paskirtas jiems kolonijas.
 Lenkai mat tikėjosi, kad tas koloni-
 nijas duoda jiems dykai; dabar
 dažinoje, kad už jas reiks randui
 užmokėti, apleidžia iszdirtus jau
 laukus, pastatytas triobas ir du-
 mia szalyn. Isz to pasinaudoja
 ateiwiai wokietizai ir italijonys:
 tie tuojaus griebiasi lenkų apleistų
 kolonijų. Daugiausiai pabėgo
 lenkų isz kolonijų Marianna
 Pimental. Mažai yra lenkų koloni-
 nistų, kurie torėti kiek pinigų.
 Priežastys to yra: tinginiawimas
 ir girtuoklystė. Lupa kolonistus
 ir brazilijoniszki urednikai: len-
 kai sawo kysziais teip juos sude-
 moralizawo, kad jau dabar be ky-
 szų prie jų prieiti ne galima. Isz
 tikro bjauras tai budas dawinėti
 kyszias kam nors, o prie jų len-
 kai kaip ir musy broliai lietuwiai
 teip priprato, kad nesigėdi ir užru-
 bežiuose griebtiesi to maskoliszko
 įnugio, pasitiki su centais pirkti
 saužinę to, pas kurį turi kokį nors
 reikawl.

**Amatininkai (iszėmus audėjų,
 drukorių, pardawinyčių pagalbin-
 nikų) gal turės pusėtiną uždarbį
 Porto Alegre. Geistini czia szia-
 cziai, siuwėjai, dailidės, murininkai,
 skurų iszdirbėjų ir gi-serų. Wisi
 szitie amatininkai uždriba widu
 tinszkai ant dienos 5—6 milrejus
 yra uždribancijų ir po 8 milrejus
 (milreis lygus bewiek wokiszka
 markei pagal dabartinį kursą).
 Dininių darbininkų ne reikia
 daug; tie alaus leidinyziose už-
 dirba po 30 milrejus ant mėnesio
 ir turi, apart to, walgi ir kumbarį
 ant gyvenimo.**

ISZ Lietuwiszku dirwu Amerikoje.

Lietuwiszkas Broktono Politiszkas Kliubas.

Jau kartą raszėme apie Brokto-
 no, Mas. Lietuwiszką Politiszką
 Kliubą. Metai perbėgo, o musy
 kliubas wis kaip isz naujo twe-
 riassi, wis dar neturi jis twirtų pa-
 matų, ant kurių pasiremti galėtū.
 Kad musy Kliubas krypo, tai at-
 naujinome iszrinkę naują admini-
 straciją. Tas suteikė didesnį pasi-
 tikėjamą: į umą laiką į Kliubą
 prisiraszė 46 sanariai. Ne ilgai
 wienok teip buwo. Iszskieroti
 Kliubui ne duoda didelės sulenkė-
 jimas tarp paczij lietuwiių, nesu-
 prantancijų dar gerai sawo skir-
 tybės. Kas pirma rodėsi geru lie-
 tuwiiu, pawirto į naujalenkį; tą
 padarė naujai iszrinktas musy
 kliubo prezidentas, p. Zaleskis.
 Mes jį laikėme už gerą lietuwį ir
 iszmanantį žmogų. Musy preziden-
 tas w.enok umai persimainė; pra-
 dėjo ne ateiti ant mitingų, todėl
 ir sanariai paliowė lanke. Kliubo
 susirinkimus. Ant galo musy pre-
 zidentas parodė, kuom yra isz tik-
 ro: jis susitarė su keliais nauja-
 lenkais ir prie to pritraukęs, tu-
 lus Broktono lenkelius, nemokan-
 czius wisai lietuwiszka, sutwėrė
 kitą Kliubą, Lenkiszka-Lietuwisz-
 ką ir dar atėjęs į lietuwiszką sa-
 lę, paėmė musy Kliubo wėlawą.
 Mes keli susirinkę nuėjome į tą
 naują Kliubą, bet kada norėjome
 atsilipti ir paklausti, kas daleido
 paimti musy wėlawą, wisi sana-
 riai "Polsko-litewskiego Kliu-
 bu" suriko, kad czia ne daleista
 lietuwiszka kalbėti!

Ant galo ir lietuwiai suprato,
 kur mus wėda musy naujalenkiai.
 Teisybė, musy Kliubas už wėla-
 wą buwo skolingas 6 dol., bet ta
 skola pasidarė wien per tai, kad
 ne buwo musy Kliubo susirinki-
 mų, pertai ir nieks prigulincijų
 mokeszių ne mokėjo. Mes parei-
 kalawome, kad prezidentas su-
 szauktu susirinkimą. Ant to bar-
 nys su sanariais "Polsko-litew-
 skiego Kliubo" nutilo. Jis turėjo
 ant galo sugražinti musy pawerž-
 tą wėlawą. Ant 23 Pjūtės susza-
 kėme didelį lietuwiių susirinkimą,
 ir wel atnaujinome musy Kliubą.
 Skaitlius jo sanariu isz syk pasi-
 kėlė iki 60. Kiekwienas užmokė-
 jo sawo mokesį ir isz to užmo-
 kėjome skolą už wėlawą, kurią
 ir turėjo sugražinti "Polsko-li-
 tewski Klub". Į wietą naujalen-
 kių aprinkome kitą administraci-
 ją. Isz syk musy Kliubas wel
 susidrutino. Kad tik jį neįsi-
 weržtu wėl naujalenkiai!

Isz musy gyvenimo atsi- tikimų.

Laikrasztis "Pennsylvania
 Darbininkas" paduoda sekanciją
 žinią isz Shenandoah, Pa.: Pereitą
 utarnįką, apie 10 walandą wakare,
 ant W. Water ul., buwo lietuwiių
 musztynės: susimuszė burding-
 bosis su sawo burdingeriui; skėlė
 jis sawo burdingieriui, Kaziui
 Petrauskui su spjaudyne į galvą.
 Paskui jie apsikundė.

Skaitant musy laikrasze-
 ciuose apie lietuwiių gyvenimą
 Amerikoj, mažai patinkame
 paraminancijų žinių; tokių ne
 paduoda ir korespondentai: wisa
 lietuwiszka kronika susideda
 wien isz žinių: apie pesztynes
 musy brolių, apie jų sawitarpines
 prowas; ant pamarginimų tokio
 žinių, kaip kada atsitinka, kad
 tokia tai moteris, palikusi
 tėwui waikus, su jauniuku kur ten
 iszbėgo. Daugiausiai gi žinių apie
 girtuokliawimus. Ar isztikro nė-
 ra tarp mus kitokių gyvenimo
 atsitikimų? Užtenka, paweikslan-
 paimti kokį nors czeckiszka laik-
 rasztį; kokia juose plati czeckisz-
 ka kronika, koki swarbus cze-
 kų darbai? Kodėl mes tų ne meg-
 džiojame? Musy broliai, wieton ge-

ry, griebiasi piktų paweikslų ir
 pertai užsielpo neužkanta kitų.
 Gal but, kad apie pagirtinus ap-
 sireiszkimus musy brolių gyvenim-
 o mes tik ne žinome, bet ir
 tokių yra gana! Jeigu teip, tai
 kodėl tie nuo wisų yra slepiami,
 o žinomi wien peiktini apsiereisz-
 kimai? Teisybė, musy laikrasz-
 cziuose atsiranda gana naudingų
 užmanymų. Ne ant daugumo
 užmanymų ilisi tautų ateiti, tik
 ant iszpildymo užmanymų; tuom
 tarpu daugumas tų musy užman-
 ymų numirsza pirm isikunyjimo.

Naujas laikrasztis.

Shenandoah, Pa. iszėjo naujas
 lietuwiszkas laikrasztis po wardu:
 „Pennsylvania Darbininkas". Ma-
 žas jis, wos ketwirtainis popieros
 lapo. Nera ko tam stebėtiesi:
 kiekwiena pradžia sunki. Apie jo
 wertę per anksti dar ką nors kal-
 bėti. Tuom tarpu sweikiname tą
 naują musy draugą ir welyjame
 jam pasekmės, pasitikėdami, kad
 rėdystė, pagal sawo iszgalėjimą,
 stengsis jį gerinti. Szirdingai we-
 lyjame, kad naujam musy draugui
 pasisektų pakelti musy wientau-
 czius, Pensylvanijos darbininkus,
 kurie sziaudien ne geriausią turi
 garbę.

† Laikrasztis "Saulė" pranesza,
 kad Bostone Mas., perkunas užmu-
 szė lietuwį, Powilą Talandį.

Isz wisur.

† Anglių kastynėse Louisen-
 grupė, Szlezijoj, užsidegė anglys
 ir trys kalnakasiai widuryj kasty-
 nių užtroško.

† Holandiszkoze waldybose ant
 salos Celebes (ant Indiszko O-
 ceano, Pietinėj Azijoj) surado
 labai turtingus ir didelius plotus
 aukso. Twieriasi ketetās kompa-
 nija, kurios pradės czia aukš
 kasti.

† Baisus twanai labai daug
 pridirbo bledies Tiroluij (Prowi-
 cijoj pietinėse Austrijos, tarp
 Austrijos ir Italijos). Brison klo-
 nyj wanduo numuszė 10 didelių
 tiltų; nuplowė daug pakalnę pa-
 statytų kaimų. Iki szio atėjo ži-
 nios apie 2 prigerusius, bet mena
 kad jų yra daugiau. Prigėrė ir
 daug gywulių.

Isz Odesos, Pietinėj Maskolijoj,
 raszo apie mažą užaugimą szį
 metą Chersoniaus gubernijoj,
 teip, kad gywentojus reiks net
 nuo bado ginti, reiks juos su-
 szelpti. Tapo nutarta pradėti wi-
 skelus darbus, idant tuom su-
 szelpti baduojanczius. Cherso-
 niaus zemstwa atsizsaukė į gu-
 bernatorių su praszumu, kad szį
 metą nuo ukininkų Chersoniaus
 gubernijos, dėl neužaugimo jawų,
 ne butu pajieszkomos skolos į
 wie-zpatystės idžą.

† Wietoje Abouj Szanto, Wen-
 grijoj, nusiszowė koksi Juozas
 Weber, kurisai neseniai sugrįžo
 isz Amerikos. Jis, tėwų isz na-
 mų iszwyttas, iszkeliawo į Ameri-
 ką. Ilgai gyweno New Yorke.
 Czia susipažino su wiena iszeiwe,
 teiposi isz Wengrijos ir apsiwe-
 dė. Sugryžęs wienok į Wengri-
 ją dažinoje, kad jo moteris yra
 tai jo locna sėsuo, kuri, pasimirus
 tėwams, iszkeliawo į Ameriką,
 perkeitė sawo prwardę. Dasiži-
 nojęs apie tokį atsitikimą, Weber
 nusiszowė.

† Laikrasztis "Kawkaz" raszo
 buk ant Kaukazo priwiso žalcų
 -slogintojų (yra tai labai dide-
 li žalcziai gyvenanti karsztuo-
 se krasztuose, kaip antai: girio-
 se Brazilijos, Gujanos, arba Pie-
 tinių Indijų). Per Sziroko lygu-
 mą juo 5 raiteliai. Sztai isz syk
 arkliai jų sustojo ir nenorėjo ei-
 ti toliaus. Tas jojančius labai pra-
 džiugino, nes jie ne galėjo surasti
 priežastės to arklių apeistojimo,

bet czia ir pats patėmijo tą prie-
 žastį: buwo tai neiszpasakyto di-
 dumo slenkantis žaltys. Raitel-
 liai persigando ir nežinojo ką
 daryti, tik wiens isz jų nenusi-
 minė: jis prisartiino ir su kala-
 wiu perkirto žaltį pusiau. Nu-
 gaiszus wisai, jo widuriuose su-
 rado jo prarytą didelį
 jau eruką. Aplinkiniai gywen-
 tojai pasukoja, buk czia tų žal-
 czių-slogintojų priwiso labai
 daug—bet isz kur jie? prisiweisė,
 nežinia; iki szio ant wiso Kauka-
 zo jų nebuwo.

† Kiekwieną metą, atėjus lai-
 kui priemimo, norinczių pasiek-
 ti augsztesnius mokslus Masko-
 lijoj, pasirodo, kad ji turi per
 mažai mokslainių, todėl kas me-
 tą didesnė dalis, norinczių į mok-
 slainę patilpti, neranda jose wiet-
 os. Szį metą tas pats! Į augsz-
 cziausius kursas Peterburgo mo-
 terų mokslainės padavė praszy-
 mus priimti ir jį 400 moterų,
 tuom tarpu wietų toje mokslai-
 nėj yra tik 150; į inžinierių mok-
 slainę 300 wyriskų padavė pra-
 szymus, tuom tarpu wietų nėra
 nė pusės to skaitliaus.

† Wengrijos žemdarbystės mi-
 nisteris, Daranyj, iszskaitė, kad
 ant wiso swieto szį metą bus wi-
 dutiniszka szitiek surinktų jawų
 nuo laukų: 825 milijonai hekto-
 litrų (1 hektolitrą turi 25 gor-
 czius), kwieczių ir 424 milijonai
 hektolitru rugių. Pereitą metą
 buwo surinkta daugiaus: kwie-
 czių buwo surinkta 875 milijonai
 hektolitru ir 480 milijonų hekto-
 litru rugių. Taigi szį metą ant
 wisos musy žemės plotų kwie-
 czių surinkta mažiaus ant 500
 00000 hektolitru; rugių gi ma-
 žiaus ant 5600000 hektolitru.

† Kaime Bajorka, netoli Kijewo
 merginos tarp sawės susigince-
 jo, wiena isz jų žadėjo, pagal sa-
 wo norą, sustabdyti bėgantį gele-
 žinkelio trukį. Kitos tam nenorė-
 jo patikėti, todėl ir susigince-
 jo. Pažadėjusi sustabdyti trukį nuėjo
 ant rėlių ir atsėdė. Maszinistas
 atbėgusio trukio, pamatęs ant rė-
 lių sėdinciją merginą, pradėjo
 szwilpti, bet ta szwilpynės ne-
 klausė ir sėdėjo sau ramiai to-
 liaus. Nebuwo ką daryti, reikė-
 jo isz tikro trukį sustabdyti; ap-
 sistojo jis nuo sėdincijos ant rėlių
 merginos wos ant 2 sieksnių. Ge-
 rai, kad tas trukis turejo naujaus-
 ias stabdymo prietaisus; jeigu
 jų ne but buwę, maszinistas ne
 butų galėjęs teip umai sustabdyti
 įsibėgijusį trukį ir tasai but sėdin-
 czia ant rėlių sumalęs. Mergina
 gineczą laimėjo, bet už tatau ji, už
 tokį beprotiszka susigincezijimą,
 papulė po sudu.

† Siberijoj atrado netikėtai
 naujus aukso plotus. Pradžioje
 Gegužio szų metų smarkus lytus
 paplowė urwą wadinamą "Suchoi
 Log", netoli Krasnojarsko, 6
 wiorstai nuo upės Hazimura. Pa-
 plowus wirszutinę žemės eilę, a-
 paczijoj pasirodė aukсинi pieszka;
 todėl keletas kazokų bandė tą a-
 patinę pieszką plauti, pieszka ta
 daug dawe aukso. Po keletai die-
 nyj jau "Suchame Loge" buwo
 įrengta 10 duobių ir jose dirbo
 50 kazokų: jieszkojo aukso net
 moterys ir waikai; į 5 dienas czia
 jau susirinko į 200 aukso jieszko-
 tojų isz aplinkinių kaimų. Nežiū-
 rint ant to, kad duobes reikėjo
 slėpti, nes Maskolijoj aukš kasti
 gal tik randas, žmonems gi ne
 daleista, ir tai wienok per dieną
 iszplaudawo mažiausiai 7 zolotų-
 kus gryno aukso. Toks pasleptas
 wienok kasinas nepasislėpė: da-
 žinoja apie tai ir waldžios; atwa-
 žiawo į wietą atamonos, bet ka-
 sėjai iszgirdę wapelį, iszbėgiojo;
 kastynės wienok tapo surastos.
 Pradžioje Sėjos atkako isz nety-
 czių inžinierių ir užtikos kasėjus.
 Isztyrus tas kastynes, jos pasiro-
 de labai turtingos. Paslapti kasė-
 jai likosi praszalinti ir prie kasty-
 nių pastatyta sargyba.

APIE ŽEMĘ ir KITUS SWIETUS, JŲ BUVĮ ir PABAIGĄ.

Pagal Heilperną.

(Tęsa.)

Priežastį dabartinio artinimosi mėnulio prie žemės susekė Laplace. Kalbėjome jau pirmiau, kad kelias žemės aplink saulę ne visai apvalus, jis ne ratas bet elipsas, t. y. suplotas ratas ir kad saulė ne patim widuryj tos elipsos, bet wiename jos kraszte. Taigi žemė savo kelionėj ne wisada wienokioj tolumoj yra nuo saulės, bet 1 dieną Sausio ji yra arčiausiai, o 1 dieną Liepos yra toliausiai. Juo wienok arčiau saulės yra mūsų žemė, juo ją druzčiau saulė pritraukia. Tas taigi pritraukimas 1 dieną Sausio yra druzčiausias, o 1 dieną Liepos silpniausias. Pritraukimas saulės atsiliepa wienok ne wien aft žemės, bet ir ant mėnulio, kuris seka mūsų žemę jos kelionėj aplink saulę. Ir mėnuli, tokiu būdu, saulė teipogi twireciausiai prie saulės pritraukia 1 dieną Sausio, o silpniausiai 1 dieną Liepos. Jeigu žemė mažiau mėnuli prie saulės pritrauktų, tai pirmą dieną Sausio ji mums saulė paveržtų ir jis turėtų pasitraukti nuo žemės ir paskui nupulti ant saulės. Iš tikro to nėra bet labiausiai prie saulės prisitartinus mūsų žemei, t. y. 1 d. Sausio, mėnulis pasitraukia toliaus nuo žemės, 1 gi d. Liepos, wėl prie jos prisitartina. Iš to matome, kad mainymasi wietos mėnulio paeina nuo eliptisko pawidalo žemės kelio. Bet kad per tukstancius metų pawidalas to žemės kelio teipogi mainosi, taigi ir artinimasi mėnulio teipogi turi mainytiesi. Dabar įtekmė kitų planetų teip atsiliepa ant žemės kelio, kad jisai skeciaisi ir wirsta į ratą ir per tai skirtumas tomos žemės nuo saulės 1 d. Sausio ir 1 d. Liepos wis mažinasi. Per tai įtekmė saulės ant mėnulio mažinasi ir įtekmė žemės didinasi, taigi pertai mėnulis turi prie jos labiau prisitarti ir tasai artinimasi, kaip iskaitė Laplace, isznesza 9 pėdas į kiekwieną simtmetį. Bet dabartinis persikeitimas žemės kelio isz labiaus isztysusios elipsos į ratą, kaip tai iszreiskė teipogi Laplace, nesitruks amžinai, bet po 24000 metų ratas žemės kelio wėl pradės tyti ir iszapalengwo wėl pawirs elipsą ir per tai skirtumas tomos žemės nuo saulės ir toje 1 d. Sausio wėl pradės mūsų mėnuli smarkiau prie saulės traukti, wėl stengsis ji nuo žemės paveržti ir jis wėl pradės nuo jos tolintiesi. Taigi isz sziaudieninio artinimosi mėnulio prie žemės nėra nė jokio pawojaus, nes jis per tą artinimosi laiką gal prisitarti tik ant 2160 pėdų. o toks mažas prisitartinimas negal turėti didelės įtekmės ant augszcio wandenų jūre; daugiausi mėnulis negal dabar prie žemės prisitarti, o paskui wėl per ilgus amžius turi nuo jos isz palengwo tolintiesi. Taigi dabartinis artinimasi mėnulio prie žemės nepawojingas mūsų žemei, jis ne privers mėnuli nupulti ant žemės ir isznaiškinti ant jos giwybę. Nupula jis, bet tas laikas dar labai toli, kada jis ateis dar ir mokslinciai netur atsakancijų pamatyti, kad tikrai ir teisingai iszskaityti galėtų. Priežastys, dėl kurių jis turės nupulti, yra kitokios, ne tos kokios gimdo dabartinį jo artinimosi, dėl pawidalo žemės kelio. Priežastį puolimo mėnuli ant sawo planetų, o planetų ant saulų pagimdys kitos swieto surėdymo tiesos. Jas peržiūrėsim toliaus.

PERMAINA SZILUMOS IR KRUTĖJIMĄ IR KRUTĖJIMO I SZILUMĄ.

Idant žinoti, kas gal ateitį atsiti, reikia pažinti kokios tiesos užlaiko dabartinį stowį; jeigu wisas tas tiesas pažinsime kaslink dabartinio stowio, tasyk be apsirikimo galėsime spresti apie ateitę. Nors sziaudien dar mokslinciai nesusekė wisų pajėgų redancijų paswietinim, bet jau ir ant sziaudieninio mokslostowio pasirėmę galime spresti apie pabaigą. Kada sziaudieninės paswietės baigs sawo gywenimą, ant jų gal ne bus jau gywybės, nes kaip jau minėjome, ta gywybė daugelis wisokių priezaszečių gal pima isznaiškinti. Sakėme jau pirmiau, kad medega ne nyksta, kaip ne nyksta ir pajėga. Taigi tame ir turime jau nurodymą apie ateitę swieto: kad medega ne nyksta, taigi wisai teisingai galima spresti, kad swietas wisada turės tą pajėgą daugumą medegos kaip ir dabar. Tas wienok ne reiskia, kad swietas wisada teip iszrodys kaip ir dabar; teip jau kaip seniai buwo kitoki: isz pradžių, kaip žinome, wisas swietas twėrė wieną didelę miglotinę, paskui ta miglotinė pasidalino į dalis, isz tų dalių pasidare saulės; nuo tų wėl skilo planetos, nuo planetų mėnuliai; darėsi wis atskiri dangiszki swietai, teip toliaus medega swieto persikeis, bet daugumas tos medegos pasiliks wis tas pats: tiek jos yra wisuose dangiszkuose swietuose, tiek ir buwo anojų pradinė miglotinė. Antru neuzginamu atstikimui kaslink ateitės paswiecečių bus tas, kad ant swieto bus wisada ta pati dauguma pajėgų, kaip ir dabar. Ne wisos pajėgos bus tokios jau, kaip dabar, bet dauguma jų pasiliks wis ta pati. Matėme jau, kad dalis kiekwienos pajėgos, jeigu ji dirba, persikeicia į szilumą, kuri iszsisklaido po swieto ruimus, kuri jau atgal į kitokią pajėgą ne persikeicia ir persikeisti negal. Tokiu būdu wisos pajėgos, su laiku, tur persikeisti į szilumą. Žinome, kad muszant į priekalą, priekalas iszyla. Nuo ko tai paeina? Muszant į priekalą wisos smulkios dalys, wadinamos atomais, isz kurių susideda pati medega priekalo (geležis), kaip ir kiekwienas daiktas, pradeda smarkiai krutėti. Krutėjimą atomų negalima matyti, kaip nematome ir pajėgi atomų, bet tą krutėjimą jaučiamė, nes nuo to wien paeina sziluma priekalo, o ta szilumą jaučiamė. Sziluma galima wėl perkeisti į krutėjimą. Tokį persikeitimą matome kas dieną ir tai wisur, kur tik garo pajėga sunaudota prie maszinų darbo. Žinome, kad garo pajėga spaudžia katilo sienas ir ta garų upatybė yra sunaudota ant warymo garinių maszinų. Isz ko pasidaro tasai garo spaudimas? Per kaitinimą wandens, jo dalys pradeda krutėti. Juo wanduo labiau įkaista, juo smarkiau jo dalys krutėti pradeda, pakol ant galo wiena nuo kitos ne atsiskiria, taigi pradeda garuoti, kilti augstyn.

Uždarytas gariniame katile wanduo, wisos jo dalys pradeda smarkiai garuoti, o pertai ir krutėti su neiszpaskyto greitumu ir tai į wisus krasztus; per tą krutėjimą garai spaudžia szonus garinio katilo. Taigi krutėjimas smulkiausių wandens dalelių czia ir buwa sunaudojamas prie wisokių darbų: jis kilnoja dideles sunkenybes, traukia geležinkelio wagonus, garlaivius ir t. t.

ATEITĖ PASWIECZIŲ

Peržiūrėjus tiesas kas link persikeitimo pajėgų į szilumą, geriaus galėsime suprasti sprendimą apie ateitę paswiecečių. Sziluma, kaip žinome, iszsisklaido wienodai po swieto ruimus, taigi ateitį, žinome labai labai tolimoj wisi dangiszki kuni, ausdami isz palengwo, turės turėti wienokią szilumą. Jeigu kiekwienas krutėjimas kiekwiena pajėga persikeis į szilumą, tai į szilumą turės persikeisti ir krutėjimas wisų dangiszkių paswiecečių, nes nors dangiszki swietai nekeliuoja per orą, teip kaip, paweikslan, iszmetas ant žemės pawirsziaus į augstų akmuo turi daryti sau kelį per orą, bet tas oras drauge, kur jis yra, keliuoja su dangiszku swietu, bet ir dangiszki swietai ne keliuoja wisai per tuszczius ruimus, nes ruimai terp žwaigždžių ir wisų dangiszkių swietų ne tuszti, bet pripildyti labai lengwu ir retu gasu wadinamu eteru; į tą tai gasą ir trina keliuodami wisi dangiszki swietai. Todėl krutėjimas wisų dangiszkių swietų, jų bėgimas turi isz palengwo mažintiesi ir persikeisti į szilumą to gazo. Taigi ji iszlydyti; tasai krutėjimas turės mažintiesi ir ant galo wisai pasiliauti ir pereiti į etero szilumą, teip jau kaip ir kiekwienas kitokis krutėjimas, kaip kiekwiena swieto pajėga. Wisuose paswiecečių ruimuose bus wienoda sziluma. Sziluma ta jau į krutėjimą nepersikeis, nes sziluma į krutėjimą persikeisti gal wien tasyk, jeigu pereina isz sziltesnio į szaltesnį kuną. Jeigu todėl wisi kunai turės wienokią szilumą, tai isz tos szilumos jau nė joks krutėjimas užgimti negalės. Taigi paswietėse turės wisas apsisotiti, mažiausias krutėjimas, mažiausias wėjo pustelėjimas negalės užgimti; paswietėse bus tykus miegas, nė joks balso skambėjimas nesiduos girdėti, nes wis swieto pajėgos persikeis į szilumą, kuri wienodai iszsisklaidys po wisus kunus ir ruimus, teip kad tos szilumos toliaus nė wienas kunas negalės dawinėti kitam.

Teip wienok galėtų atsiti wien tasyk, jeigu nebutų kitokių pajėgų, kurios pasinaudos isz sumažėjimo greitumo isibėgimo dangiszkių kunų. Sakėme, kad isibėgimas dangiszkių kunų tur mažintiesi ir pereiti į szilumą, kuri szildys eterą dangiszkuose ruimuose. Kas gi su ta sziluma darosi, nes ji, kaip žinome, negal prapulti? Ar ji neturi kokio nors pritaikymo? Jeigu sziluma dangiszkių kunų spindulių paeina į terpaswiecečių ruimus, bet kad tie ruimai ne tuszti, tik pripildyti retu ir lengwu gasu ramintu eteru, taigi sziluma dangiszkių paswiecečių czia persikeicia į szilumą etero swieto ruimuose, bet kad sziluma niekuom daugiau nėra tik krutėjimu atomu, taigi czia krutėjimas atomų dangiszkių kunų persikeicia į krutėjimą atomų etero. Taigi eteras juo labiau iszyla, juo swietas senesnis, juo jis daugiaus szilumos spindulių nusiuntė į tuos etero ruimus. Jeigu norime žinoti kokį įtekmę gal turėti iszles eteras, atsimykime, ką kalbėjome apie wandens garą uždarytą gariniame katile. Kaip gariniame katile iszlydus wandens garai spaudžia katilo szonus, teip ir czia juo labiau iszils eteras, juo labiau, juo smarkiau jo dalelės krutės ir juo labiau krutės, juo smarkiau spaus tuose ruimuose atsiradusis dangiszkus swietus; isz to gi tur užgimti tas, kad wisi dangiszki swietai wien prieto pradės artintiesi ir juo labiau wien prieto kito prisitartin, juo smarkiau wienas kitą prie stęws trauks.

Taigi tas turės užgimti isz tos szilumos, kuri iszapalengwo, per susimažinimą isibėgimo, dangiszki swietai siunčia į dangiszkus ruimus. Juo labiau bus tie eteriszi ruimai iszyla, juo didesnis turi būti artinimasi wieno prie kito dangiszkių swietų. Taigi swietai nesistengia užgimti, apsisotiti, apmirti, bet prieszingai—jie stengiasi wien prieto prisitarti, susijungti į kruwą. Taigi ne tik turi wisos mūsų pasaulės planetos nupulti kada nors ant saulės, bet ir kiti paswiecečių sistemai turi susijungti teipogi į kruwą. Taigi ateitį žiedai paukszečių kelio, kurie szadien sukasi aplink sawo widurį, netiktai nuolatini turės mažinti sawo isibėgimą, greitumą sukimosi betwisa ta daugybė 20 milijonų saulų, kurios ar tai paciuose žieduose, ar jų widuryj yra, juo tolyn juo labiau turės wiena prie kitos prisitarti ir wisos drauge prie sawo widurio ir paskui wiena ant kitos turės nupulti. Isz 20 milijonų saulų pasidarys wiena neiszpaskyto didumo.

Tokiu būdu wisi dangiszkių paswiecečių sistemai turi artintiesi wien prieto prie kito ir wien ant kito nupulti. Tuom paciu pasilikusieje kunai, kaip pasididing per nupuolimą ant jų kitų, igaus didesnę traukimo pajėgą. Taigi trauks jie kur kas druzčiau dar pasilikusius prie jų besitartinancius dangiszkus sistemas. Skaitlius dangiszkių kunų nuolat mažinasi, bet už tai jie augi didumą, jungdamiesi į wieną kruwą su anais ant jų nupuolusiais. Kad skaitlius dangiszkių swietų negal but be galo, tai ant galo tur ateiti laikas, kada wieton milijonų skraidancijų swieto ruimuose, kaip dabar yra, wisi jie susijungs į du neiszpaskyto didumo apskriejau. Bet ir tuodu pasilikę, susitvėrę isz ant jų nupuolusių milijonų seniaus buwusių swietų, negalės liuosai skraidyti swieto ruimuose, ir tuodu turės wien prieto kito artintiesi dėl tų pacijų priezaszečių, dėl kurių kiti ant jų nupuolė ir wien isz tų dwiejų užsilikusių turės ant galo ant kito nupulti, teip, kad ant galo wisa paswiecečių medega susijungs į wieną kruwą. Czia wienok wėl wisos swieto pajėgos ats rasti turės ir tada, kada wisoks krutėjimas persikeis į szilumą. Sziluma gi turi but teip didelė, kaip ir tasyk, kada besitweriant dabartinėms paswietėms isz medegos szilumos užgimti wisotinis krutėjimas. Taigi sziluma paskutinio dangiszko kuno bus wisai užtenkanti, susimuszus paskutinėms saulėms, idant wisa jų medegą į gasus pawersti.

(Užbaigia bus.)

Wisokios Zinios.

—o—

* Isz Berlyno raszo, buk Hamburgo akių gydytojas, daktaras Deutschmann, pasekmingai gydo apjakusius, jeigu tik apjakimas paeina nuo pagedimo pawirsziaus akies lėlės arba wiso akies obuolio. Tam tikslui d-as Deutschmann įskiepyja, wieton pagedusios žmogaus akies dalies, tokią jau dalį nuo kraliko akies.

* Anglijoj darė dabar bandawones su powandenine walczia "Holland". Bandawones labai gerai pasisekė. Waltį tą waro garas, bet jai panėrus—elektrika. Perbėga ji 25 mylias ant pawirsziaus, po wandenių gi gal į walandą perbėgti tik 8 mylias. Wiskas teip parengta, kad po wandenių gal ji iszbuti 3 dienas; paskui tur iszkilti, nes widuryj pasibaigia oras, nors ji laiko tyczia įrengtuose rezewaruose.

* Daktaras Lewin, ant susirinkimo Berlyno gydytojų draugystės skaitė apie sawo isztyrimus kaslink įtekmės wisokių nuodų ant žwierių; isz jo isztyrimo pasirodo, kad daugelis pawojingų žmonems nuodų, nepawojingų gywuoliams. Lewin dawė suesti wiszsztai kelis gramus strichninos (smarkus nuodai) ir ta nė jokios įtekmės ant jos neturėjo; paskui gi papjowė tą wisztą ir mėsą dawė szun: szuo nuo tos mėsos pastipo, taigi nusinuodino nuo mėsos wisztos sulesusios strichnina, kuri ir perėjo į mėsą. Toliaus daktaras Lewin isztyrė, kad daugeliui gywuolių nepawojingi tuli nuodai, paweikslan, wiszstoms ne pawojingas strichninas; osz koms ne pawojingi augmenų nuodai, kurapkoms ne pawojingos žiurkžolės; kralikams nikotina (tabako nuodai). Nors pats nuodai ne pawojingi paciam gywuoliui, bet užtatai jie užnuodina mėsą tų gywuolių; mesa tokią pawojinga yra žmogui, jeigu tasai jau walgo. Tuom ir iszsiaiszkina atstikimai, ypacz dideliuose miestuose, kad žmogus pawalgęs mėsos, rodosi sweeko gywuolio, nepagedusios, nusinuodina: apserga, o gana tankiai ir mirszta.

* Pereitame "Lietawos" numeryje padawėme žinią apie pagerintą telefoną p. Kildiuszausko. Dabar pranesza dar apie didesnį jo pagerinimą. Koksai Berdiezewsky—Apostolow itaise sawo pagerintą telefoną: su tuom, telefonu kiekwienas gal pats susijungti su tuom, su kuom jis nori kalbėti; gal kalbėti ir su keletu ir tai ant syk. Kiekwienas turintis itaisytą telefoną namieje, gal jį sujungti, jeigu jam prireikia ir su telefonais kitų miestų ir su jais kalbėti teip kaip ir su gywentojais to paties miesto; toluca czia nieko nesweria. Prie tų telefonų paszaliniai negal žinoti ką kalba terp sawės susijungę. Ant sujungimo užtenka 1 minutės laiko; dabar gi norintis kalbėti ne retai turi ir 1 walandos laukti, jeigu aparatas to, su kuriuom nori kalbėti, bus užimtas. Prietaisa Apostolowo gal but pritaikyta prie kiekwienos telefonų linijos; prie jų nereikia naujų dratų terp kalbancijų ir tarp telefonų stacijų. Drutai kalbancijų susijungia automatiskai, pagelbos stacijos czia nereikia. Apostolow dabar yra Londone, kur daro bandawones su tuom sawo telefonu. Nori jį nupirkti Anglijos pacztu ir telegrafų įrednė.

Lietuwiszka Piknykas.

Minersville, Pa. lietuwiai rengia lietuwiszka piknyką, ant 12tos dienos Rugsėjo, nuo kurio wisas pelnas eis ant naudos tenyksztės lietuwiszkos parapijos; už tai wisas aplinkinius lietuwiaus ir lietuwaites szirdingai užkwiecia atsilankyti.

KOMITETAS.

Naujas waistas nuo wėžio.

Wėžys, wiena isz baisiausių ligų; sykį apsirges, jau nuo jo neiszsilipsojauja. Daugel žmonių, iszapalengwo grauždama, ji į kapus nuwarė. Daugel, ypacz gi Amerikoj, buwo iszrastų wisokių patentuotų waistų nuo wėžio, wais tai tie wienok pasekmingai iszkrastyti galėjo kisenius lignonų, ant bėgio paczios ligos nėjos neturėjo įtekmės; todėl jiems jau turbat ir Amerikoj paliowė tikėję.

Maskoliszkas laikrasztis "Wracz" paduoda dabar wėl žinią apie waistą nuo tos ligos, kurisai jeigu ir ne bus wisai pasekmingas, tai nors ne teip brangus, kaip amerikonzski patentuoti waistai, kurių sudėtinis iszradėjai, tankiausiai pats nieko neiszmananti apie gydymą, nuo žmonių paslepia. Iszradėjas naujo waisto, apie kurį raszo "Wracz", jo nuo žmonių neslepia, bet nt žinios wisiems apie jį garsina. Iszradėjas jo yra wyresnysis gydytojas Briansko lignonuczio, p. Denisenko. Sztai kaip apie tą waistą raszo pats p. Denisenko.

"Nuo 13 metų asz esu užwėzetojumi Briansko gydincyzios ir jau keletas metų kaip atkreipiau sawo atydą ant skystimo szwiežiai nuskinto herbae chelidonio majoris (wisur apatiekose ta augmenį pažįsta), kuriuom pietinėj Maskolijoj paprastai ukinjai naikina "karpas". Asz sau uždawiau klausymą, ar tas skystimas ne turės įtekmės ant wėžio sergancijų? Pirmutinis lignonis man pasitaikė su wėžio apimtomis lupomis; asz pradėjau wilgyti wėžingas lupas, ir pasirodė, kad jos trupulį masėjo. Bet kad lignonai arba wisai negalėjo lignonbuty, arba iszbuwė joje 2, 3 dienas, pasitraukė ir paskui gydėsi pats ir apart to ir skystimą nuo augmenų galima turėti tik per 2—3 wasaros mėnesius, todėl pasekmingumo to waisto asz negalėjau gerai isztirti. Nuo pereitų metų asz pradėjau, wieton szwiežio augmens skystimo, wartoti isztrauką, kokią priilako aptiekose ir taikiau ją prie labai jau isikerėjusios ligos, prie tokių lignonų, kur isztininus negalima buwo pjaustyti. Czia wienok patėmyjau, kad nors isztininimas mažinasi, bet wėžys platinosi gilyn. Ant galo nuo pereito Wasario mėnesio asz pradėjau sziteip daryti: nuo pats pradžios pradėjau lignonams dawinėti ir widurius isztrauką isz chelidonio majoris, po 1½—5 gramų ant dienos, sumaiszytą wirintame wandenyj, arba mėtų wandenyj; į paczygi isztininimo wietą asz įczirszkiu sumaiszytą isz lygių dalių: isztraukos chelidonio majoris, gliacerinos ir wirinto wandens ir tai keliose wietose ant syk. Jeigu toki sumaiszytą reikia užlaikyti keletą dienų, tai, idant jį apsaugoti nuo pagedimo, asz dar pridėdu po 1 gramą chloroformo ant 200 gramų skystimo. Isztinusių pawirszių wilgau su 2 dalimis isztraukos chelidonio majoris sumaiszytą su 1 dalia glecerino."

"Priėmimas to waisto į widurį ne turi nė jokios bėdingos įtekmės; tik wienam lignonui nuo to pagedo pilwas, bet po trijų dienų ir tas perejo. Po įczirszkiui į kuną augszciaus parodyto sumaiszyto, sziluma kuno pakyla iki 38—39 laipsnių Celciaus termometro, bet ant rytojaus jau karsztis isznyksta."

"Pirmose gydymo dieneose persimaino tamsi parwa isztininimo wietų; pati wietą darosi minksztesnė, lyg rodosi nori isztirti. Po 15—25 dienų gydymo galima užimtyti atsiskyrimą sergancios kuno dalies nuo sweekos, iszrodo lyg kad sweekas kunas stengiasi wisai iszstumti sergantį ir sergantį wietą pasmažina ant pusės to, kokia ji buwo isz pradžių". Tiek iki szio isztyrė p. Denisenko; bandawonių nepaliowė,

bet weda jas toliaus. Kwieczia jis prie to ir kitus gydytojus, suprasdamas, kad tik sujungtomis spēkomis galima tą dalyką isztirti ir apie pasekmes to waisto galutinai nuspręsti.

Czia nuo sawės turime pridurti, kad kaip kiekwienoje ligoje, teip ir prie wėžio, patsai lignonis, beiszmanancio gydytojo negal niekada gydytiesi, nes nesuprantant kaip su waistais apseiti, galima daugiaus pikto lignonui padaryti, neng jį jo ligoje pagelbėti.

Swetimi balsai.

Maskoliszkas laikrasztis "Rižskij Wiestnik" bara Latwijos laikraszczius, ypacz gi wokiszkus, užtatai, kad jie gėrisi sawo atsižymėjusiais nors ir ne Maskolijoj wientaucziais. Laikrasztis tas nurodo, kad per tankiai Latwijos wokiecziai pasitraukia isz Maskolijos ir dirba ant naudos Wokietijos, taigi toliaus swetur atsižymėjusiais laikraszcziais ne prideretu gėretiesi, bet prieszingai, tokius jie priwalo peikti teip, kaip tai daro "Rižskij Wiestnik". Ne patinka "Wiestnikui", kad Latwijos laikraszcziai pagyrė Eltzą, kurisai persikėlė isz Latwijos į Wokietiją, ir ten gawęs wietą administracijoj Wokiszkių kolonijų, dirbo ant Wokietijos naudos.

"Žingeidu, sako "Rižskij Wiestnik", kaip wokiszki Latwijos Zeitungai ne randa tame nieko peiktino, lyg rodosi Maskolijoj jos waikams mažai yra darbo ir kad perkeisti sawo tėwynę teip lengwa, kaip persikelti isz wieno gywenimo į kitą. Mes papratę tikėti, kad tėwynė, tai szwentenybė."

Kiekwienas priwalo mylėti sawo tėwynę ir jai tarnauti, bet kokia yra tėwynė Latwijos arba Lietuwos gywentojų? Tėwynė jų yra tai žemė jų tėwų prakautą aplieta, jai jie priwalo tarnauti, taigi Latwijai arba Lietuwai; bet tas nepatinka maskolszkosoms waldžioms ir paciam carui: už darbų ant gero sawo brolių to paties caro tarnai darbinjkus juk į kalinius sodina; nuo darbo ant naudos wisos Maskolijos juk dabar bewiek wisi ne maskoliai praszalinti, jiems atimtas galėjimas czia dirbti. Taigi ko gal norėti "Wiestnik", jeigu tuli Latwijos gywentojai, turedam uždraustą darbą namieje, aukauja sawo ypatingi swetimiams. Mes žinome, kokia yra prideryste mūsų ant wieszpalytystes naudos bet ne wien sunus turi pildyti sawo pereigas ant naudos wieszpalytystes: pati wieszpalytyste turi teipogi pildyti sawo priderystes ant naudos sawo sunų; jeigu ji to prideranciai ir teisingai aedaro, ne turi tiesos ir nuo sawo sunų reikalauti, kad jie sawo priderystes noriai pildytu. Kaip gi wieszpalytyste ir augszciausias jos waldonas pildo sawo priderystes kaslink mūsų krasztu? Jis per ružas sawo urednjų, susiwilksusių isz wisi Maskolijos užkaborių wien lupa musu krasztą, panczoja ir skriaudžia lietuwius ir kitus neturinczius laimes bnti maskoliais ir stacziatikiais. Waldonas kurisai teip elgiasi su sawo pawaldiniais, neturi tiesos reikalaujanti meiles, atsidawimū jo skriaudžiamos pawaldinių dalies; toksi waldonas ne tewas, ne wirsziniškas rupinantis apie wisiems lygę toisybę, bet lupikas wienų ant naudos ki tos pawaldinių dalies?

Sugaukit wagi.

Franciszkus Warnis, paeinantis isz Kauno rėd.; Sziaulų paw.; Lewikainių kaimo, pawogė nuo wieno waikino \$60 pinigų ir sidabrinį laikrodėlį ir iszbėgo. Jį galima lengwai pažinti, nes turi isz musztą kairę akį ir ant kairio weido yra randas. Kas jį sugaus, gaus \$10 nagrados.

Wm. Normantas, 82 Bond st., Elizabeth, N. J.

Rado pmmestus pinigus ir popieras. Kas juos pamatė, tegul atsiuszaukia pas Oną Grei, 3656 Vincennes Ave. tegul apsaoko koki pinigai ir popieras, tai atsiims juos.

Wietines Žinios.

Nedėlioje, 6 Rugsejo, 1 wala-
landą, po pietų, saleje L. Ažuko
"Lietuv. Polit. Susiwiem" lai-
kys sawo susirinkimą, ant kurio
delegatai iš wisų Lietuwiszkių
kliubų szirdingai yra užkwiec-
cia mi pributi. Yra labai swarbus da-
lykai.
P. JONAITIS prez.

— Lenkiszi laikraszciai pa-
duoda, kad sudo rume wienas len-
kiszkas adwokatas, negaledamas
kitaip perkaltėti sawo prieszini-
kų, adwokatą prieszingos — pusės,
szoko prie jo su kumszcziomis ir
sunkiai sumuszė.

I Chicagos Fieldo kolumbiszką
muzėjų likosi atgabentas seniau-
sias ant swieto laiwos. Laiwas tas
padirbtas apie 4500 metų atgal;
padirbtas iš medžio kedro ir
drucziar dar laikosi. Atkasė jį iš
žemės Egipte. Del muzėjus nuo
Egipte rando tą seniausią laiwa
nupirko poni Mc Cormick ir at-
siunte i Chicago.

— Nedėlios rytą, apie 2 wal.
duonkepinyczioj Petro Merewin-
skio, pn. 763 ant N. Hayne ave.
bepilant darbininkams, Ollonui
Gaiser ir Johnui Falk, i degan-
czią lampą kerosiną, lampą ex-
plodawo. Degantis kerosinas ap-
liejo abu darbininku ir pakol jų
sądraugai įstengė ugnį užgesinti,
jie pawojingai apdegė. Nuwezė
juos tuojau: i jų gywenimą, kur
gal ilgai reiks nuo jų apde-
gimų gydýtiesi.

— Trys wyriskiai jejo perein-
to panedelio wakarą i restauraciją
Rogerso, pn. 8001 ant W. Mad-
ison ul. ir pareikalawo brangių
walgių ir gėrymų; pasidrutinę ir
išzėgė gerai wyno, iszineszino
neužmokėję. Restauracijos sawi-
ninkas iszsiwyjo juos ant ulyczios,
bet czia ji baisiai sumuszė, teip
kad apmirę puolė ant žemės; pi-
nigų už walgius ir gėrymus ne-
gawo. Nuwezė ji namon ir pa-
szaukė daktarą, kuris apžiūrė-
jęs rado perskeltą galwos kaulą.
Nuo tų sužeidimų Rogere gal mir-
ti.

— Chicagos Alhambra teatras,
ant State ul., parodo dabar drama
po wardu "Darkest Russia". Del
tos priezastės Maskolijos ciece-
rius taps wisiems gerai czia pažis-
tamas, nes paweiksliais wisos two-
ros ir užkaboriai aplipinti. Drama
ta parodo stengimasi maskoliszkų
nihilistų iszwersti carų despotiz-
mą ir stengimasi policijantų, žan-
darų ir wių caro tarnų isznaikini-
ti tuos drįstanezius prieszintiesi
to caro galybei. Drama ta lite-
raliszkos wertes netur, kaip ir
wiskas, kas ant tos dirwos Ame-
rikoj užgime; pawienios scenos
wienok yra kaip kur geros.

Wienuose pasilinksimimo na-
muose ant Coston House Place,
po nr. 165, susiwaityjo dwi neg-
riutės; kaip ginklą toje karėje
wartojo britwų. Prieszinikės: Jie-
wa Burke apsigywenusi pn. 394
S. Clark st. ir Doisey Jackson,
pn. 290 ant tos paczios ulyczios.
Susibarė mat prie dalinimosi pi-
nigų, kokius iszkaulyjo nuo wie-
no juono wyriskio. Abi baisiai
susipjaustė. Jiewa Burke perpjowe
sawo prieszininkei kairiąją krutį.
petį ir weidą, bet ir pati neiszi-
ko: tur i ji keletą įpjowimų.
Doisey, dar turėjo tiek wieko kad
nuswyrawo pas netoli gywenantį
gydytą, kurisai supjastumų
apriszo; jos prieszininke gi pabėgo
ir tos iki szioł nesurado.

— Policistai: Mc Guire ir Mc
Grath, apie 3 walandą isz ryto,
ant Cottage Grove ave. netoli 59
ul., patiko du negru: wienas isz
jų pasirodė per daug storas, an-
tras gi nesė po pažaszczia gana
dikta punda. Suareziawo abudu
ir nuwedus ant policijos stacijos
Staton av. pasirodė, kad storasis
turėjo ant sawės apsiwilkę net
5 kartus drabužių, antrasis gi
pundelyj turėjo dar wieną gar-
niturą. Drabužiai tie buwo pa-
wogti iš gywenimo Johno Ach-

tor, klerko Palmer House. Kada
jisai pabudę nerado sawo drabu-
žių, nusiuntė paczia nupirkti ko-
kius nors, nes isz namų iszeiti
negalėjo, kada i tuos paczios nu-
pirktus apsiwedę nuėjo ant poli-
cijos stacijos užmelduoti apie
wagystą, czia jam pasakė, kad
wagys jau pirma likosi suimti ir
kad juos laiko ant stacijos Stanton
ave.. Nuejęs tenai ir rado sawo
pawogtus drabužius, su kuriais
jau ir parėjo namon.

— Pereitą utarnyką, 1 Rug-
sejo, 16tos Wardos Lietuwiszkas
Kliubas laikė sawo mitingą, ant
kurio iszrinko naują administra-
ciją isz sekancijų ukėjų: W.
Wabalas—prez.; J. Sakalauskas—
vice-prez.; W. Ažukas, sekr.;
S. Pileckas fin. sekr.; Delegatai:
M. Kubilius, W. Žilewiczius ir J.
Blažys. Minetas kliubas kolioja
wisus kitus kliubus už tinginy-
tą, kad labai retai laiko sawo mi-
tingus ir mažai susirenka ant jų
ir ragina, idant toliaus pradetu
laikyti mitingus tankiaus ir teik-
tusi daugiaus sanarių atsilankyti
ant tokių mitingų.
W. AŽUKAS, sekr.

DIDELIS
Mass Miting.

Nedėlio, 13 Rugsejo, 6 wa-
landą wakare, Saleje Pulaskio,
800 S. Ashland ave. terp 17 ir
18 ul. bus didžiausias politiszkas
mitingas wisų Chicagos lietuwijų.
Ant to mitingo bus lietuwiszki ir
angliszki kalbetojai, bus repor-
teriai isz wisų angliszkų laikras-
czyų, bus reprezentantai paties
p. McKinley'o, prie to grajis pi-
ki muzika ir t.t. Užtai yra už-
praszomi lietuwiai wisi ik wien-
nam ant szio iszkilmingo mitingo
pributi, idant nors sykį galėtu-
me posirodyti swietui kaipo
žmones—kaipo tauta. Pirmiau-
siai yra užpraszomi wisi lietu-
wiszki kliubai, idant pirm szito
mitingo padarytu kiekwienas
kliubas sawo wardoje mitingą ir
prirengtu wisu sawo sanariu ant
ateinanczio didžiojo mass-mit-
ingo i salę Pulaskio, kur kiekwie-
nas lietuwys gales iszgirsti kul-
bas apie rinkimą ateinanczio Su-
wien. Walst. prezidento, nuo ku-
rio mes galime laukti ateimo
geresnio arba dar blogesnio laiko.
Užtai wisi lietuwiai ant szio mi-
tingo priawo pributi ir iszgirsti
kaip ir už ką teres balsuoti, jei-
gu nori sulaukti geresnių laikų
Amerikoje. Užpraszo
WYRIAUŠYBE L. P. SUSIWIEN.

7tos wardos Republikoniszkas
kliubas Algirdo laikys sawo susi-
rinkimą Subatoje, 5 d. Rugsejo,
8 wal. wakare, saleje po nr. 584
Jefferson st. ant kampo 14-th pl.
Ant susirinkimo bus apswarstomi
ateinanti rinkimai ir pripildimas
administracijos. Užpraszom wisus
sanarius pributi.
F. P. BRADCHULIS, prez.

Nedėlio, 6 d. Rugsejo, tuojaus
po sumai, bažnytinėje saleje bus
czwertmetinis susirinkimas Dr.ės
S. Drukanto, ant kurio sanariai
wisi ik wienam turi pributi, o kas
nepribus, papuls po kora pagal
konstituciją. Tie, kurie jokiū būdu
ant minėto susirinkimo pributi ne-
gali, tur pirm to, per raszją, duot
prot. sekretoriui žinią; kitaip pa-
puola po kora. Ant szio mitingo
bus apsznekėti swarbus dalykai
reikaluose draugystės, taigi yra
užpraszomi ateit ir tie, kurie no-
rėtu prie S. Drukanto Draugys-
tės prisizasyti. (5—9)
J. Aleksandrawiczius prez.

Naujas Lietuwiszkas kliu-
bas Chicagoje.

Rugpjuczio 26 dieną, saleje p.
Karecko, 4612 Atlantic st. užsi-
dėjo naujas lietuwiszkas poli-
tiszkas Kliubas, ant kurio isz
pirmo karto prisizaszė 55 sanariai.
Administracija tapo iszrinkta isz
sekancijų ukėjų: N. Urbanas—
Prez.; P. Kareckas—Vice-prez.;
J. Jowaisza—Sekr.; J. Mongirdas—
Kasier. Delegatai i Politiszką
Susiwenijimą: John J. Hall, Fr.
Liekis ir Dom. Lomargis.
Mitingus nutarė laikyti kas su-
batą salėj p. Karecko.
Naujas Kliubas yra republiko-
niszkas. J. JOWAISZA, sekr.

ATIDARYMAS
Naujo lietuwiszko Salionu

Wisims gerai žinomas, Jonas
Juszka, kurs per ilgus metus bu-
wo ariekų, wynų ir likierių agen-
tu, szioms dienoms atidarė NAU-
JĄ LIETUWISZKĄ SALIUNĄ,
ant wakarines miesto dalies, po
nr. 749 W. 22-nd St., kertė
Wood St. ir ant Subatos ir Nedė-
lios, 5 ir 6 Rugsejo, rengia dide-
lį balių įkurtuwų Salionu, ant
kurio grajis lietuwiszka muzika,
po direkcija p. Kigo; bus daugy-
bė jaunimo, puikus szokiai ir gra-
žiausias pasilinksimimas. Už tai
wisus lietuwius ir pažistamus
szirdingai užkwiecžia atsilankyti.
Balius prasidės 5 walandą Suba-
tos wakare.

Kaip pirmiau, teip ir dabar už-
simu pristatymu wisokių gėrymų
kiekwienam reikalaujancziui i
namus: ant balių, weselių ir kito-
kių reikalų. Wisus reikalaujan-
czius gerų gėrymų užpraszo atsi-
lankyti.

Jonas Juszka,
749 W. 22 nd St. kertė Wood St.,
CHICAGO, ILL.

Laikykite wagį!

Jurgi Rakicki! Paeina jis isz
Kauno gub., sziaulių pawieto.
Kaip szneka, labai žemacziau-
oja, o angliszkai nemoka nė žodžio,
nes da tik treczias meno Ameri-
ke.

Pagaut jį lengwa, nes labai
znaimus: metų gal turėt 30, au-
gsczio i 6 pėdas, eina wis krutių
atstus. Plaukus turi juosvus ir
isz pryszakio ne labai tankius; tu-
ri ir uselius, jeigu ne nusiskuto.
Znaimiausias wienok yra jo wei-
das ranplėtas ir raudonas. Nosis
buka ir užriesta. Sznekėt labai
mažai ką szneka.

Pawogė tas newidonas Mount
Carmiuose nuo manęs 500 dol.
ir iszlėgo, nežinau kur. Nu-
manydamas, kad jis negal kitur
prisiglausti, kaip tik pas lietu-
wijkus, nes kitokios sznekos ne-
moka, praszo uyrucziai, jei kur
atsibaldys, jį suaresztuoti, arba
nors parasyti man gramatą ant
žemias padėto adresu. Kas jį su-
gausite, tam asz duosiu nagrados
23 dol.

Mr. Joseph Zuinis
P. O. Box 508 Mt-Carmel, Pa.

SKAITYKITE SU ATYDA!

Nauja Knigėlė po wardu
RANKWEDIS GROMATU RASYMU
jau iszėjo isz po spaudos. Yra
tai pamokinanti knigėlė, kaip
raszyti gromatas wisokuose rei-
kaluose i žmonis wisokių luomų:
i gimines, draugus, pažistamus,
ponus, kunigus, sudžias, urėd-
nikus ir i patį carą; teipogi mei-
lingi laiszkai jaunikaiczių i mer-
ginų ir merginų i jaunikaiczius
reikaluose susipažinimo ir apsi-
wedimo. Knigėlė turi net 155
gromatas. Prekė jos 50 c. Norė-
dami gauti tą naudiagą knigėlę
prisizskite pinigų i redukciją
"Lietuvos" ant szitokio adresu:
A. Olszewskis
954 33rd str. Chicago, Ill.

— Jeigu mislini pirkt lotą,
tai pirk jį ant Bridgeporto, arti
lietuwiszkos bažnyczios, o nesig-
wadys. Wisur lotai atpinga, o
ant Bridgeporto brangsta; kitur
rentai tuszti stovi, o ant Bridge-
porto žmonės užtekina jį ne-
gauna; taigi, jeigu czia pasistatys
namą, wisada turėsi pilną randau-
niją; apsimokės ne tik tawo
kasztai, bet ir pelną turėsi. Ne
miegot!

— Ant pardawimo Grosernė
ir salionas, gera wieta del lietu-
wio. Locininkas jos iszwaziuoja
i Europą, už tai parduoda labai
pigiai. Atsiszaukite po nr. 3338
Auburn ave. (5—9)

Daktaras M. J. Stupnickis
geriausei i pigiausei gydo wisos
kias ligas. Rodyjame wisiems
lietuwiams sawo reikaluose kreip-
tis pas jį, busite užganedjiti.
Neturiungus lietuwius gydo už
dyka kas panedėlis tarpe 9tos ir
12tos adynos widurdienio. Adre-
sas: 3121 Laurel st. Telefonas:
Yards 695

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted ul.
Nujima puikias Fotografijas, už tuszina tiktal
\$2.00
Antweseli i kitokių reikalų nujima Fotogra-
fijas kopulikaus.

PAJIESZKOJIMAS.
Ona ir Juozas Ramanauskieziai, si-
ratos po numirimui sawo motinos pri-
buwo isz Anglijos i Baltimore. Md. ir
czional pajieszko sawo tėwo Andriaus
Ramanausko ir dedės Simono Ramanaus-
ko. Kas juos pažįsta, teiksitis duot
žinią ant adreso szito:
A. WENCKATIS,
211 W. Camden str., Baltimore, Md.

Naujas
Lietuwiszkas Salionas.

Fel. Majausko
3301 Laurel
kerte 33czios ul.
Užlaiko swiedia
bawarcka Alu. ge-
tusias ir senias
sias A-
rietas,
Wyna,
Likierius
ir puikliausis Ci-
garas.
Prie salionu tu-
ri puikę didelę
sale ant mitingu,
baliu ir wesalių.

Ateik broll pamatyti ir to wiso
pabandyti.

Felixas Majauskas,
3301 Laurel st., kerte 33czios ul.,
CHICAGO, ILLINOIS.

E. ZANIEWSKIS.

3307 Auburn ave, Chicago.

Lietuwiszkas krauoczius.

Užlaiko puikiausią krauocziszką
Sztorą ir geriausei padirba wisos-
kiaus wyriskus drabužius: siutas
kialnes, bruslotus ir tt. Siuwa
drapanas kuo greicziausei, isz ge-
riausiu gelumbių, ir už pigesnę
prekę kaip perkant gatawas. Tei-
pogi taiso ir czystyja wisokius
drabužius. Darbą atlieka gerai,
graziai, greitai ir pigiai.

GERAI
ŽINOMA
FIRMA

California Wine & Liquors Co.
384 Blue Island ave. ir 475 Centre ave.

Padidino sawo krautuų gėry-
mų, o sumažino wisas prekes.
Pristato i namus wisokius gėry-
mus reikalaujantiems ant balių,
wesalių, piknyčių ir kitokių za-
bowų už pigesnią prekę kaip ki-
ti tokiems wisiems atrokuojame
gera procenta. ORDERIS ISZ
PILDO GERAI, GREITAI ir
PIGIAI.

Ateikyte ir pabandykite, o bu-
site užganedinti.
Nepamirszkite adreso:
384 Blue Island Ave.
ir 475 Centre Ave. (13—12)

APTIEKA

— Geriause lietuwiszka—lenki-
szka Aptieka Juozo Leszczynsko,
po nr. 3315 Laurel st., kuri užlai-
ko geriausias gydyklas czionyks-
czias ir isz Europos ir teisingiau-
sei iszpildo receptus, o prekes
pigines kaip kitur. Aptiekoje
randasi kasdien no adynos 11 ry-
to iki 2 po pietu D-ras M. F.
Božyncz, o D-ras M. P. Kosakaus-
kas randasi Czetwergais ir Nedė-
lios nuo 10 iki 12 adyn. widur-
dienio ir daktaras W. Statkewi-
czius randasi kożname laike. Ant
pareikalawimo gali paszauktie in
aptieka per telefona kiekwieta
daktara, koky kas nori ir kożnoje
walandoje. Teipogi ant pareikala-
wimo iszsiunczeme ywairias gy-
diklas wisur, atsakome laiszkus
ywairiose kalbose ir gydome ly-
gas per laiszkus.
Telefonas Yard 709

Pirmas lietuwiszkas salionas
Chicagoje L. Ažuko, po nr. 3301
Auburn ave. ir kerte 33czios
arti lietuwiszkos bažnyczios.
Užlaiko wiska czystai ir puikę.
Wisada szaltas alus, puikus li-
keriai ir kwepenti cigari. Užlai-
ko puikia salia del mitingų, wes-
elijų ir kitokių zobowų. Jeigu isz
kito miesto atwaziuoja lietuwiai,
gali atsilankyti ir spakainiai per-
nakwt, teipogi ir roda gaut.

Geriausias Salionas
WIDURYJE MIESTO

A. J. KOWALSKI
40 La Salle Str.

Kuriame randasi geriausi gėrimai, ir
puikliausias užkandis, sziltas ir szaltas,
wisada yra ant stalo. Bartenderis yra
lietuwys: taigi lietuwiai, turėdami kokį
reikalą mieste, gali pas jį gauti rodą,
nes salionas randasi wisi arti korto
(City Hall).

PIGIAUSIAS KROMAS

Czebatu ir Czeweryku

pas
M. W. Goodman, 593 W. Gay St.
BALTIMORE, MD.

Per szialę 30 dienu turli iszpaduote wisus
mano wasarinius taworus, kaip tai: Czebatas
Czewerykus dol wyra., motoras, walka ir kudi-
ku. Užtai teip labai suminėja jį prekę, kad
wika pas mane dabar gali pirkti bowiuk už pu-
kę prekę. Delto atkreipiu atyda wisu aplinkini-
u ir padysiu ir praszo atiti pamęgti, o
peratitkryzte kad tai pigiai niekur neraste, kaip
pas mane
SU GUODONE
M. W. Goodman.

"LIETUVA",

Nedėlinis Laikrasztis, iszeina kas subata ir paduoda žmonėms
naujausias, swarbiausias ir teisingiausias žinias isz Amerikos, Lie-
tuwos ir wiso pasweczio.

"Lietuva" kasztuoja ant metų tik \$2.

Kas užsimoka abu dolierius isz wirszaus tam duodame dow-
nų knygą wertės 50c., gali isz mūsų katalogo iszrinkti kokį no-
ri. Kas neturi katalogo mūsų knygų, teiks isz atsizsaukti o prisi-
sime dykai.

Spaustuwe "Lietuvos"

Spausdina (drukuoja) wisokias knigas, konstitucijas, tikie-
tus ant lioterijų, teatrų ir wesalių, ir wisokius kitus drukus, koki
tik geriausiose spaustuwėse padaryti but gali. Darba padaro gra-
žiai ir pigiai. Netrukus redakcija "Lietuvos" taps perkelta i sa-
wo locna nauja namą budawojama dabar prie pat lietuwiszkos baž-
nyczios, kur wisa spaustuwė taps dwejojai padidinta ir tada wiso-
kiaus drukoriszkus darbus galėsime atlikti dar geriaus ir greicziaus.

A. Olszewskis, iszduotojas "Lietuvos",

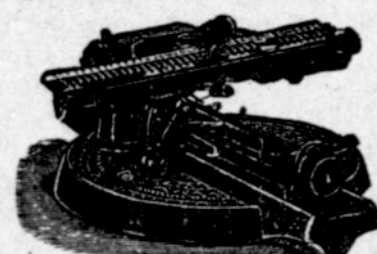
Parduoda szifkortias ant geriausių laiwy, siunczia pinigų i
Lietuwa ir i wisas dalis swieto. Pinigai per mus iszsiusti grei-
cziausei suwaikszojoja kaip isz wisų kitų agentų. Mes teipgi par-
duodame lotus ir namus aplink lietuwiszką bažnyczia; parduoda-
me farmas geriausiose lietuwiszkos kolonijose, Arkanso, kur jau
kelintas metas lietuwiai yraspizywenia, ir atliekame wisus kito-
kiaus lietuwijų reikalus gerai ir teisingai.
Raszant i mus su kokių bent reikalu arba pinigų siuncziant
wisada uždėkite szitokį adrešą:

A. Olszewskis,

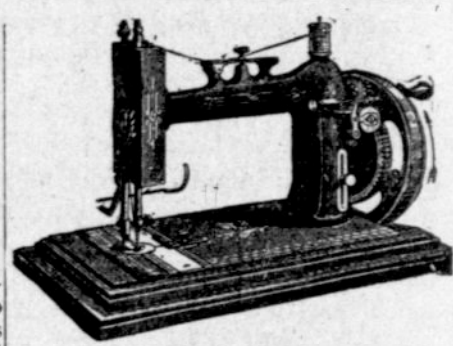
924 33rd Street, CHICAGO, ILL.

Pinigus siųskite registrawotose gromatose arba per "money order", ta
niekada ne prazus. Iszpirkę "money order" nelaiykite jį keszeniuje, bet tuo-
jaus prisizskite mums, "money order" siuncziant gromatą registrawoti nere-
kia, prisizskite prastoje gromatoje, nes ant jo nieks, be mus, pinigų isz paczo
ne gaus.

Ofisas "Lietuvos" esti kasdien atidarytas nuo 7tos walandos ryto iki 9 wa-
karo, o nedėliomis nuo 12tos widurdienio iki 6 wakaro. Chicagiezcziai turint
reikalus teiks isz atsilankyti minėtose walandose.

Kas norėtų pamatyti, kaip mūsų ma-
szinukės drukuoja, tegul raszo i mus, o
mes iszsiimsime prabas druką. Kożnas
kas pirkio nuo mūsų maszinukės del
drukawojimo gromatų, sako kad mūsų
maszinukės yra geriausios.

GERIAUSIOS
Siuwamos maszinos, sukamos
su ranka, kasztuoja \$13.00

Jeigu dar kas neturite mūsų lietuwiszko katalogo wisokių
daiktų, raszkykite, o mes prisiųsime jį dykai.

PASISKUBINKITE SU ADRESAIS.

Kelsch, Noreiko & Co.

356 W. 12th Street, CHICAGO, ILL.

A. SILHA & CO.

551-555 Blue Island Ave.
kertė 18-tos ir Loomis ul., CHICAGO.

Užlaiko didžiausią krautuų

DRAPANU ir APAUTUWO

Didelis sztoras pilnai užwerstas rietu
wems naujausių wasarinių paltų, žiponų,
kelnių, kepturių, skrybėlių, marszkinių,
czewerykų, ir t. t., o prekes pigiausios
kaip wisur. Prie to užlaiko wisokiu
kufarelius, dėžiutias (walizas). Paran-
kiu yra priwaziuoti, nes streetkariai prie-
eina isz wisų dalių miesto.

Lietuwys Kazimieras Ramanauskas,
kurį cze ant fotografijos matote, yra kler-
ku toje krautuweje ir lietuwiams, tena
perkantiems, patarnauja isz szirdies. Parodo tikrus taworus i
paduoda teisingas prekas, per ką kiekwienas perkantis gali but
tikru, kad gaus teisingą taworą ir nė ant wieno cento nebus ap-
gautu.

Ben. Hatowskis.

527 S. Canal kerte Judd, Chicago, Ill

Dirba, taiso ir parduoda:
LAIKRODŽIUS, LAIKRODELIUS
Lenciugėlius, Ziedus, Spilkas, auskarus
ir teip toliau.

Kas nori gali gauti puikų "Gold Fielled", 14-ko
Karatų, ant 15 akmenų su tikrais Elgino w
widuriais laikrodėlių nuo \$17 iki \$30 ant iszmokos
czio, mokėdamas tik po wieną dolierį ant nedė-
lios.

Kas tik ko reikalaujate ateikite pas mane,
pirksite wiską pigiau kaip kitur.
Ziegorela cziystymas 50c. Sprendzyna 50c. Styklas ir skazupkos 10c
Szlubinej ziedaj 56 ir 72 prabos nog \$3 iki \$6. Sidabrim
"Elgin" ziegorej \$7.00. Wyska garantawoje ant metu.

Lietuwiska Daktarka, paeinanti isz Kauno gubernijos,
Marija Dowlatt, 817 W. 21st Place (Hinman str.)

Priima ligonius adynose: } nuo 9 iki 12 priesz piet
} nuo 6 wakaro.
Telefonas. Canal 151. (12—9)